Ч. 192 Субота 29 серпня (10 вересня) 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти полїтичні.

(Засїданє екзекутивного комітету правиці. — Смерть пос. Вашатого. — Молодоческа „інформация“ о положеню полїтичнім. — Події на Креті. — Битва під Омдурманом. — Нема лїпшого мира як збройна армія, або тоаст нїмецкого цїсаря. — Що стало ся з Естергазим? — Справа Драйфуса).

Віденьскі ґазети доносять, що засїданє екзекутивного комітету правиці відбуде ся у Відни в днях 21 або 22 вересня і буде займати ся передовсім угодою з Угорщиною. Партия католицко-людова думає мабуть поробити до проєктів многі і засадничі поправки.

В Празї помер онагди загально звістний з своїх острих бесїд в парляментї ческий посол Вашатий на хоробу ниркову. Цїлий свій значний маєток мав він записати на народні ческі цїли, між иншим 50.000 на памятник Гуса. Доси однакож не знайдено ще єго завіщаня.

З Праги доносять, що проводирі молодоческої партиї видали „інформацию“ о положеню полїтичнім. Інформация та обговорює послїдні конференциї мінїстрів і висказує гадку, що в виду становища нїмецкої опозиції нова сесия Ради державної буде безплодною і покаже ще раз нездібність парляменту до працї. Що-до становища самих Чехів, то не годять ся они на нїякі уступки і на случай знесеня розпоряджень язикових грозять найзавзятїйшою борбою. Дня 18 с. м. відбуде ся конференция ческих послів в справі ситуациї.

Послїдні події на Креті були поважнїйші, як то з дотеперішних вістий могло було видавати ся. Положенє на острові єсть дуже небезпечне. Християньска людність в округах Канеї і Сфакії зброїть ся та хоче іти в поміч своїм одновірцям в Кандиї. Кретийский комітет екзекутивний подав просьбу до адміралів, щоби они скликали народні збори. Адмірали постановили зажадати безпроволочного роззброєня башибожуків (магометан петурецкого походженя, зайшовших по найбільшій части з Африки і осївших на Креті). До Кандиї вислано на поміч відділи межинародного войска; баталїон італїяньских берзальєрів і сильний відділ французского войска обсадили Кандию разом з анґлїйским войском. Губернатор Крети просив адміралів, щоби они як найскорше зарядили всякі потрібні средства для заведеня спокою. Борба веде ся дальше.

В Константинополи одержали рапорт від ґен.-ґубернатора Крети і адміралів, з котрого показує ся, що в борбі з ворохобниками згинуло 60 анґлїйских вояків і звиш 200 башибожуків. Шкоди, яких наробив в містї огонь, суть необчислимі; згоріли конзулят анґлїйский, нїмецкий і американьский. Войско турецке уживало всяких сил, щоби здушити ворохобню. „Times“ доносить, що підчас бомбардованя міста згинуло 800 християн.

Битва під Омдурманом в Суданї була дїйстно страшенна. Урядова депеша головного команданта анґлїйского войска, ґен. Кічепера доносить: Офіцири, котрі числили трупи погибших на побоєвищи дервішів, кажуть, що єсть їх 10.800 а крім того єсть около 16.000 ранених. При здобуваню міста Омдурман згинуло ще яких 300 до 400 дервішів а 4000 дістало ся до неволї.

Нема лїпшого мира як добре збройна армія! Так сказав цїсар нїмецкий в своїм тоастї в Порта Вестфаліка — як бачимо давно вже по тім, коли єго добрий приятель цар Николай II. видав окружник до держав о загальнім роззброєню. На ґалевім обідї у краєвого маршалка Вестфалії Огаймба виголосив цїсар именно такий тоаст: „Дякую за признанє зі сторони провінциї, що змаганя мого правительства не позістали без успіху. Маю надію, що удасть ся мені уложити відносини, особливо для рільництва, що зі спокоєм буде можна ожидати щасливої будучности; маю надію, що всї великі круги продукцийного житя вітчини так сполучать ся разом, що величина їх і розвій будуть забезпечені. Може то бути впрочім аж тогди, коли будемо стреміти до розвою серед спокійної і незакаламученої працї, під опікою мира. Але нема лїпшого способу забезпечити мир, як готове до удару, охотне до борби нїмецке войско, котре як-раз тепер мали ми нагоду подивляти єго з радостию в деяких єго частях. Дай Боже, щоби ми могли заєдно з тим непритупленим і добре удержаним мечем стерегти всесьвітнього мира; тогди і вестфальский селянин міг би спокійно лягати спати. Пю на благо вестфальскої провінциї“.

Що стало ся з Естергазим? Вчера появили ся в Парижи додатки до ґазет з вістию о самоубийстві Естергазого. Товпа людий зібрала ся зараз коло дому, в котрім він мешкає, але нїхто не міг нїчого довідати ся. Удержує ся також вість, що Естергази утїк. Деякі ґазети доказують однакож, що він єсть в Парижи. Судия слїдчий вислав був до него завізванє до суду в справі жалоби, внесеної єго свояком. В виду того, що він не ставив ся, має

---

15)

НА ЗГАРИЩАХ.

(Повість Кл. Юноші. — З польского).

(Дальше).

Вже смеркало ся, в огородї відзивали ся соловії, молоденький місяць, вигнутий як серп, здавало ся плив по облаках і гнав за білими хмарками.

Пан Кароль з женою повертали до двора тою липовою улицею, що вже тепер була тиха, загадочна, напів темна.

На їх стрічу вибігла Оленка. Вже написала листи до брата і сестри, вже попросила Мартина, аби їх зараз відіслав на почту, а тепер спішить до родичів. Стрічає їх разом, кидає ся батькови на шию, щебече до него, то знов цїлує руки матери та впевняє, що нинїшний день то найщасливійший в єї житю. Жалує лиш, що Івась і Маланя того щастя не подїляють.

Всї троє наближають ся до двора. Там жде вже Мартин з рапортом, з ключами і виждає приказів на завтра. Старий дїдусь лиш про око вимовив ся тими інтересами, а по правдї хотїв лиш побачити ся з паном Каролем, випитати єго, як то було з тою утратою руки, оповісти, що за той час діяло ся в Зарічи, як господарив старий управитель і як умирав.... Хотїв старушок виговорити ся о всїм, а тільки мав до того материялу....

Тимчасом на подвіри дав ся чути туркіт і пси почали уїдати. Повіз пана Янкля задержав ся перед ґанком.

Рівночасно, коли пан Кароль з женою і з Оленкою входили дверми від огорода до двора, обтріпував ся пан Янкель в передній компатї з пороху.

Сам господар отворив єму двері від комнати і просив увійти.

— Кланяюсь, дуже кланяюсь вельможному панови і желаю панству з тої великої радости, що вельможний пан приїхали до нас по таким довгім часї.

— А як ся маєте Янкель! Дякую, щиро дякую за память.... сїдайте, прошу, скажіть, що тут у вас чувати?

— Ох! я дуже струдженнй, бо страшенно стрясло мене. Як лиш наші сказали, що вельможний пан приїхали, то я зараз велїв запрягати мому фірманови моїх пару коний до моєї брички на ресорах і летїв сюди як парова машина, щоби повитати вельможного пана....

— То ви вже знали, що я приїхав? Звідки?

— Чого ми не знаємо? — то одно, а друге, що ми вельможного пана так виглядали.... так просили Господа Бога, щоби цап повернули до нас як найскорше....

— Не може бути!

— Ой, ой, коби я так не мав нещастя, як у нас було цїле богослуженє на той інтерес....

— За мене?

— Ни, що вельможний пан гадають? Гадаєте, що ми то вороги? Ми всї так пана любимо, так любимо, що аж не можу того сказати.

— Не заслужив, пане Янкель, не заслужив на то....

— То байка, прошу вельможного пана, то ще можна.... відслужити.

— Ну і якже там тількі лїта живесь вам, пане Янкель.

— Ой, таке житє, най Бог боронить! Най наші вороги таке житє не мають.

— Чому?

— Чому? Я вельможному пану щось скажу: за той час то цїла околиця перевернула ся до гори ногами! Що були добрі пани, то скапцанїли, а що лишило ся то не добрі. Щось якось дуже поганий час.... шляхта змінила ся, не пізнати!

— А то під яким взглядом?

— Під кождим. Давно то було цїлком инакше. Були пани богаті, на цїлу губу пани. Правда, они крикнули часом: „Ей, ти жиде, Мордку чи Шмілю, іди там, принеси то!“ — то навіть троха неделїкатно, але мали мягке серце, дали чоловікови жити. І то було дуже добре.

— А нинї?

— А нинї? Прошу, вельможного пана,

бути виданий приказ его арештованя. Після ґазети „Jour“ мав вже міністер війни Цурлінден скінчити вчера студиоване актів процесу Драйфуса і відослав акти з довгим письмом міністрови справедливости. Ґазети прихильні Естергазому доносять, що Цурлінден есть противний ревізиї процесу.

Новинки.

Львів дня 9-го вересня 1898.

— До учительскої мужескої семінариї у Львові принято в сїм роцї 338 учеників. З тих на приготовляючий курс принято 86 учеників (записало ся 150), на І. рік 80 учеників, на II. 70, на III. 52, а на IV. 50 учеників.

— Наукове товариство ім. Шевченка купило дня 31 серпня с. р. каменицю у Львові при ул. Чарнецкого ч. 26 за 120.000 зр.

— Комітет для устроєня фантової льотериї в користь дяків, призволеної ц. к. Міністерством скарбу, збере ся ві второк дня 13 вересня у Львові.

— Щедрий запис. Помершмй сими днями властитель села Шутроминцї над Днїстром, Каликст Ґоґендорф, записав цїлий свій маєток в загальній вартости понад мілїон корон на заснованє рільничих шкіл в Галичинї.

— Знижене цїн їзди за білєти поворотні для звиджуючих виставу ювилейну у Відни. На час від 1-ого вересня до 9-ого жовтня с. р. знижено на всїх шляхах ц. к. австр. зелїзниць державних, для удаючих ся на виставу ювилейну у Відни, цїни білєтів II. кляси поїздів поспішних і білєтів II. і III. кляси поїздів особових о 25% на віддалене понад 300 кільометрів, а о 30% на віддалене понад 500 кільометрів. Се знижене есть важне тілько на шляхах ц. к. зелїзниць державних, єсли отже у поодинокі реляциї входять шляхи инших зелїзниць (приватних) приміняє ся повисше знижене тілько до дотичного шляху зелїзниці державної, і то лиш о стілько, о скілько стация виїзду ц. к. зелїзниць державних від найблизшої стациї граничної чужої зелїзниці (північної Цїсаря Фердинанда) найменше о 300 кільометрів есть віддалена. Во виду того знижено цїну білєтів поворотних до Відня зі слїдуючих стаций: Броди, Бучач, Чернівцї, Чортків, Городок, Ґадікфальва, Галич, Ґатна, Гусятин, Іцкани, Калуш, Коломия, Львів, Новоселиця, Підволочиска, Потутори, Серет, Снятин, Залуже, Станиславів, Стрий, Сучава, Тернопіль, Теребовля і Золочів. Білєти поворотні від висше наведених стаций можна набути також на стациях лежачих перед ними, єсли доплатить ся за їзду від тої стациї виїзду до найблизшої зниженем обнятої стациї, належитість після тарифи льокальної. Подорожний, котрий всїдає н. пр. в Зборові, мусить купити там білєт поворотний з Золочева до Відня і білєт додатковий зі Зборова до Золочова і наповорот, після зниженої тарифи льокальної. Знижені білєти поворотні до Відня буде ся видавати тілько тим подорожним, котрі рівночасно набудуть білєт вступу на виставу по цїнї 35 кр. за штуку. Що до инших, тут не наведених реляций, позістає дотеперішна тарифа з червня 1898 на дальше в силї.

— Остру зиму проповідають огородники, а свої предсказаня опирають на тім, що ясені мають насїня в дуже великій скількости. Тим насїнем живлять ся дрозди і вяблицї, отже ті птахи в зимі не терплять голоду. В двох послїдних роках, коли були легкі зими, ясені мали насїня мало.

— Виновником скритоубийства, довершеного коло зелїзничого шляху між Золочевом і Воронняками — о чім ми сими днями доносили — есть війт з Вороняк Мацько Солтовский, котрий вже й есть в руках суду. Убитий Панкевич — син міщанина з Золочева, мав 25 лїт, був порядним чоловіком і зятем Солтовского, з котрого дочкою оженив ся лише що коло Зелених сьвят. Панкевича постріляно з револьвера, який найдено у сусїда Солтовского, муляря, а крім того пробито его два рази ножем, при чім не обійшло ся без борби межи убийником і жертвою. Відтак облив убийник трупа нафтою і підпалив одїж, в наслїдок чого убитому обгоріли цїлком руки і ноги. Солтовский був 30 лїт війтом в Вороняках. Причиною того убийства були мабуть маєткові спори.

— Загадочний убийник. Перед тижднем допущено ся в місцевости Вішав на Мораві загадочного убийства. Якийсь молодий чоловік зголосив ся там до учителя музики з жаданем, щоби той приймив его на мешканє; однако не хотів виявити свого назвиска. Господар, не могучи позбути ся непрошеного гостя, спровадив жандарма. Незнаний молодець стрілив тодї два рази з револьвера, положив трупом господаря, зранив жандарма, а сам щез без слїду. Всякі гляданя полишились поки що без успіху. Вчера вечером з'явив ся в однїй з віденьских каварень якийсь молодий мужчина, їв і пив богато, а коли не міг заплатити гогівкою, візвав кельнера, аби удав ся до его мешканя, де дістане відповідний застав. Отже пішли оба разом і на місци той незнаний гість дав кельнерови револьвер, а відтак вийшов з комнати і кинув ся до плавучого наперед дім Дунаю. З предметів, які найдено в его мешканю, здогадують ся, що самоубийник мусить бути виновником убийства в Вішав.

— З Ярослава доносять: Перед кількома днями придержала тутешна поліция Мальцю Рапапорт, 21-лїтну жидівку з Дрогобича. При арештованій найдено ріжні дорогоцїнности, між иншими: пару золотих ковтків з диямантами вартости 600 зр., великий золотий перстень з брилянтом вартости 250 зр., другий вартости 100 зр., два менші вартости 50 зр. і ин. Она каже, що одержала ті дорогоцїнности від Румуна Михайла Александрі з Ґалача, з котрим в липни с. р. їздила до Парижа, Женеви і Відня, звідки Александрі від'їхав на Краків, Перемишль і Львів до Ґалача, а она задержавши ся кілька днїв в Перемишли, приїхала до Ярослава. Ярославский суд зарядив доходженя, чи ті дорогоцїнности не походять случайно з крадежий міжнародної шайки злодїїв.

— Війна бузьків з орлами. З Монастиря в Македониї доносять до Pest. Lloyd-a о дивнім з'явищі в сьвітї зьвіринним. Недалеко села Крівоґастан на шляху зелїзницї Солунь-Скопле (Ісків) зібрали ся були тисячі а тисячі бузьків і орлів та серед страшенного крику стали бити ся. Борба тревала цїлий день. Остаточно орли побили бузьків, котрі своїми трупами встелили цїле побоєвище. Люди з сусїдних сїл збирали опісля цїлими масами убитих бузьків та закопували, щоби они гниючи не занечищували воздуха. Забобонні люди сих сторін ворожать з тої війни бузьків з орлами велику війну на сьвітї. Вість ся була би дїйстно цїкава, коби лиш була правдива.

— Чоловік що вірить в свої сили. У Відни обходив сими днями столїтні уродини тамошний артист Авґуст Енґе, котрий завсїгди, через цїле своє жите вірив в свої сили і своє щастє. В молодім віку здавало ся ему, що він до всего має талант, отже старав ся всего научити ся і аж до пізної старости був малярем, сьпіваком і писателем. Робив всїлякі рисунки для цїсарского двору і тим собі заробляв, а коли дохід був малий, то він виступав в концертах яко співак; коли й то не поплачувало, то він малював портрети. Маючи вже 80 лїт, давав він концерт в тім переконаню, що все що має щастє, бо мимо такої старости мав голос обнимаючий півтора октави. Енґе виступав також яко лїтерат. В своїм 86-ім роцї написав він ще книжку, в котрій на заголовку помістив такі слова: Позаяк менї вже не довго жити, то спішу ся видрукувати отсю книжку для добра людского. Від того часу минуло вже 14 лїт, а Енґе здоров і кріпкий дожив 100 лїт.

що то есть нинї? — Чи то сьвіт есть? Чи то житє? Прийду до двора, то пан дуже делїкатно: — пане Янкель, прошу сїдати!

— То як раз добре, то чемно.

— Прошу пана, що з того сидженя як нема їдженя? Він менї каже сїдати, він менї каже: пане, а як прийде до інтересу, то він такий твердий як камінь, що его, перепрашаючи пана, і пес не укусить. При такій політиці, то цїла зґуба!

Пан Кароль розсьміяв ся — а Янкель так дальше говорив:

— Правдивої шляхти мало вже де є; що було найлїпшого, то їх продали на лїцитациї, за дуже малі грошї, а що лишило ся, то нехай Бог боронить! Сама біда — а ті другі що суть, ті новітні, то такі люди, що при них нїхто не доробить ся. Ни, хочби — не у гнїв вельможному панови — той старий управитель, що тут був, що вже умер, то він що доброго зробив?

— Всьо як найлїпше, пане Янкель, удержав маєток, очистив з довгів, добре господарив, чогож більше хочете?

— А чому він такий мудрий був? Бо пів маєтку розпродав хлопам! Велике диво; тїшив ся, що липив ся ему ковнїр і рукави, як продав майже цїлу свиту!...

— То що мав робити?

— Щоби нас був держав ся. Ми хотїли ему давати грошї, ми вже ему давали. Він не хотїв! Він велїв тілько ґрунту змарнувати. Він попсував млин, він попсував пропінацию, він попсував пахтярство! А крєчний, дуже крєчний був. До кождого говорив „пане“. Як він говорив, як говорив! Він говорив як з медом — але до інтересу то був як з перцем. Хто що від него з'їв, то мав дуже гірко в губі. Збіже то він хотїв по варшавских цїнах продавати! Чи вельможний пан чули таку комедию?

— Видите, пане Янкель, біда учить розуму, треба рахувати, хто вже тілько перейшов...

— Що перейшов, перейшов, великі річи — і ми переходили, а чому ми такі самі як були давно... без нїякої ріжницї.

— Ви також переходили?

— Ой, вельможний пане — і як ще!

— І ви, пане Янкель? По правдї кажучи я о тім не чув.

— Пан не чули, бо пан собі поїхали; а я пану щось скажу, що навіть той переходжений черевик, що вже так переходжений, що з него лише самі дїри лишили ся, ще того не переходив, що я переходив!

— Не може бути?

— Таки так, навіть прошу вельможного пана, не так я сам переходив, як оно по мнї ходило, як нинї собі пригадаю, то ще менї іде... мороз по плечах!

— Ну, дивіть ся, але скажіть менї, пане Янкель, коли то було, як? бо о скілько знаю, сидїли ви спокійно в Заричи.

На устах панї Каролевої появив ся усьміх.

— Що о тім згадувати? Прошу вельможного пана, то було фе, то був розбій!

— Всеж таки... я дуже цїкавий.

— Ни, то я панови скажу: то був час дуже поганий... нїхто не міг зміркувати на вечір, який ему рано може стати ся припадок.

— Так, то правда, то правда...

— Навіть я панови скажу, що моя жінка мала таке дивне причутє від Господа Бога; я памятаю, що того дня, то було в пятницю она казала до мене, щоби я не їхав до міста. Она просила мене навіть, перепрашаючи паньство, гладила мене по бороді і казала: слухай ти мій Янкель, не їдь ти, мій любий до міста, бо менї здасть ся, там тобі щось злого приключить ся.

— І ви не послухали тої ради?

— Що я мав слухати, коли менї там треба було відобрати від Фішля грошї.

— Ну, але то не веде до того, що ви переходили.

— Ох, завело мене оно, завело в таке погане місце, що най я его вже більше нїколи не бачу!... Але най вельможний пан послухають, як цїле то нещастє зробило ся. Пан знають, що то був такий поганий час, що кождий мусїв посьвячувати ся...

— То й ви, пане Янкель?

— Ни, що пан хочуть, всї посьвячували ся то й я не міг остати по заду...

— А щож ви робили?

— Я? Я доставляв збіже для войска! Они тут стояли в місточку; артилерия була і драґони, а той чорний Фішель, великий купець на ті часи, він був головним доставцем. Ой коби я тілько щастя мав, кілько він кірців самого вівса доставив. Тимчасом ему доставляли збіже і другі купцї, часом і я бувало, купував від хлопів кілько? двайцять, трийцять кірців вівса... то Фішель зараз всьо забирав.

— То ви на тім робили добрі інтереси?

— На вівсї то може бути, але на житї, то я зробив інтерес! — Ох, добрий інтерес, най мої вороги богато таких інтересів роблять! Знають пан, як була та рухавка, та дурниця — то тяжко, я мав шукати зерно, що саме чільне і сухе, тимчасом у пана Пенкальского, що дер-

— Дивачка. В Берлині померла вдова Зільбер і записала місту дві каменицї і значну готівку. В мешканю помершої найдено між старими паперами 40.000 марок в золотї. Зільбер веліла собі пробити серце по смерти голкою. Для похоронного бесїдника призначила 12.000 марок.

— Помер о. Юліян Мацїлиньский, ювілат, совітник сп. Консисториї в Станиславові і парох в Угринківцях, дня 6 с. м. в 82-ім роцї житя, а в 56-ім сьвященьства; — У Львові Антін Черни, старший радник скарбовий і радний міста Львова, в 72-ім роцї житя.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Мадрид 9 вересня. Всї републиканьскі посли підписали внесене, в котрім роблять правительство одвічальним за війну і за мир з ганьбою та нарушене конституциї. Позаяк Саґаста спротивив ся, щоби розправа над протоколом мировим відбувала ся публично в палатї послів, всї републиканьскі і карлїстівскі посли вийшли з салї. Засїдане треба було закрити.

Константинополь 9 вересня. Коло Кандиї стоїть тепер 10 кораблїв воєнних.

Льондон 9 вересня. Ґен. Кіченер доносить, що в руки Анґлїйцїв дістало ся 100 верблюдів калїфа зі всїма єго скарбами.

Петербург 9 вересня. В смоленьскій ґубернії помер в своїй маєтности ґр. Оболеньский командуючий ґенерал корпуса ґвардийского.

Переписка зі всїми і для всїх.

Оповістки.

І. Руска торговля в Рудниках пос. почта Більче-Волиця, висилає до всїх стаций і почт славно звістне жито „Тріумф“ по 11 зр. за 100 кільо; 6 зр. за 50 кільо, а по 14 кр. за 1 кільо. Цїни loco Рудники без опакованя і достави до зелїзницї, що коштує 45 кр. від 100 кільо; 35 кр. від 50 кільо; 30 кр. від 10 до 49 кільо а 20 кр. від 1 до 9 кільо. При замовленю 100 кільо треба присылати на задаток 5 зр.; на 50 кільо 3 зр. а від 50 до 10 кільо 1 зр. Низше 10 кільо висилає ся без задатку. — *Заряд торговлї.*

На продаж реальність в селї Камени, почта Петранка, повіта калуского, а то: хата нова, 8 лїт як збудована, о трох камнатах, з двома ґанками, кухня і спіжарня, стайня, стодола і нова огорожа; 2 морґи города і сад (60 штук щеп); 8 морґів орного поля і 2 морґи сїножати. Можна купити у Антоніни Василишин за 1600 зр., з обсївами і приналежностями за 2000 зр. Найблизша стация зелїзницї Креховичі.

В. Ч. ц. к. поборець в Ст.: Фабрики „самоходів“ або т. зв. автомобілїв у Львові нема. Лиш раз спроваджено такий віз на показ і на пробу до Львова, о чім ми свого часу згадували. Віз той виглядав зовсїм так, як звичайний порядний віз фіякерский, лиш без дишля, а ґнав ним бензиновий мотор. Була чутка, що завязуєсь якесь товариство, чи якийсь жид хоче спровадити собі такий віз, щоби курсував межи Львовом а Перемишлянами, але о тім більше нїчого не чувати і самоходу вже нїгде не видати. Той віз, що єго показували у Львові, був того рода, що могло на нїм змістити ся 6 осіб; чотири там де звичайно, а пята коло машинїста на кізлї. Кілько може коштувати такий самохід, не знаємо. Можете то розвідати у віденьскої фірми: Benz, Automobile-Niederlage. Wien I. Auerspergstrasse Nr. 4. Єсть ще й друга фірма, котра вироблює самоходи, Daimler, але адреси єї не знаємо докладно. — **А. П. войсковий від Комарна:** Адвокат почислив Вам зовсїм не дорого, коли зажадав за написане просьби до Єго Вел. Цїсаря 2 зр. Такі поданя мусять бути добре і дуже красно написані. Ми не можемо подавати взірця як такі поданя робити, бо преці кождий подаючий мусить в них що иншого написати а відтак ще й друга річ: Люди в таким случаю, як Ви, удають ся до Є. В. Цїсаря о дар з ласки, а ми подаючи для всїх взорець посилали би тим множество людий до Цїсаря з просьбою. А подумайте, як би то виглядало і що Ви би собі погадали, як би Вам хтось наслав не кажемо вже кілька сот але хоч би кількадесять людий, котрі би від Вас жадали дару з ласки? Чи не угнївались би Ви на того, хто їх би Вам наслав? — **О. Данель. Суд. Виш.:** Наша рада булаби: держіть ся вже дяківства, бо до того маєте вже потрібну науку. До чого иншого Ви поки що неспосібні, бо маєте за мало науки і хиба треба би Вам знову учити ся. Але чого? До висших шкіл мабуть і вік не відповідний і средств не маєте і дорога далека. Може хиба якого ремісла або крамарства?— **І. К. в З.:** Громаду можна вилучити з одного повіта і прилучити до другого, але в такім случаю, коли би показала ся дійстна потреба до того. В справі сїй треба не лиш згоди цїлої громади і ухвали ради громадскої, але й обшару двірского, коли який єсть, згоди староства, призволеня сойму, намістництва і т. д. Поданя вносить ся до Сойму а той їх передає правительству. Петициї до сойму вносить ся на стремпли 50 кр. — 2) Крамареви годі всїлякі дрібні товари спроваджувати безпосередно від фабрикантів, бо ті продають лиш гуртом в більшій скількости, такій якої крамареви не потреба, отже за такими товарами мусить він удавати ся до гуртівників або більших купцїв. А щоби знов у тих купувати, мусить він собі сам вишукувати відповідні фірми. Таких фірм, яких Вам потреба і не знаємо і не могли би Вам поручати, длятого, що не можемо за нїкого ручити. Впрочім і не знаємо, о які інструменти до граня Вам розходить ся. У Львові продає інструменти до граня фірма Капралик при ул. Скарбківскій ч. 3. Коли же розходить ся о такі як гармонїйки, трубки і т. п. для дїтий, то можете дістати в котрімсь із екладів забавок у Львові. — 3) Кава взагалї не єсть шкідлива, чого найлїпший доказ, що єї загально всюди майже в цїлім сьвітї пють. В декотрих случаях однакож може бути шкідливою, бо кава єсть наркотиком, має в собі рід отруї, званої „кофеїною“, длятого деяким особам — особливо малим дїтем — і в деяких недугах не добре пити кави і треба від неї здержати ся. Цикория єсть лиш суроґатом кави; она служить, що так скажемо, лиш для задуреня себе і других, бо дає вар подібний барвою до кави і длятого дехто дає до дрібки кави богато цикориї і єму здає ся, що він пє правдиву каву. Цикория єсть зовсїм нешкідлива; єї робить ся або з кореня ростини званої цикориєю, або з морхви, з фіґ і т. п. — 4) О годованю худоби фосфораном вапна знайдете відповідь в „Переписцї господарскій“.

☞ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.

Надіслане.

КОБЗАР. Вибір творів Тараса Шевченка для ужитку молодїжи. Цїна 1 зр. 20 кр. Під таким заголовком видало руске Товариство педаґоґічне книжку, котрої брак вже від давна відчував ся, а котрою можуть користувати ся не лиш молодїж шкільна, але всї, котрі хотять познакомити ся з житєм і творами нашого найпершого поета. Крім обширної житєписи і погляду на лїтературну дїяльність Т. Шевченка, котрий то вступ займає 78 сторін, додані ще до поодиноких поезий многі поясненя в нотках, котрі богато причиняють ся до зрозуміня поезий, їх краси і духа. Книжку сю можна дістати в рускім Товаристві педаґоґічнім у Львові, ул. Академічна, ч. 8.

жав у Вивротках посесию, трафило ся може шістьдесять кірців такого жита, що було зросле і мокре, аж само рушало ся — то я купив єго, так на око, цїлу партию за одних сто рублїв.

— І щож вам з того прийшло?

— Я казав єго трохи пересушити і відставив для Фішля, а він віддав для тих драґонів. Памятають вельможний пан тих драґонів, що носили білі паски на шапках?

— Памятаю, памятаю.

— Всьо було би байка, коби не їх полковник; пан добродій певне знають, такий великий був з вусами, що сидїли єму при носї як дві мітли! То, прошу пана, був дуже прудкий чоловік, а злий як цїлий вовк, може ще гірший навіть....

— То певне не приймив того жита?

— То, видять пан, була така річ, що він сам того жита не бачив, лише, що часом то він любив мати свої примхи....

— Примхи?

— Ну так. На примір раз то єму захотїло ся їсти салдатского хлїба. Чули пан, що єму захотїло ся? То навіть не лицювало такій особі, з такою великою ранґою і гонором, щоби їсти простий хлїб, ну, але він мав свої примхи, як він крикнув: хлїба! — то зараз сам вахмайстер полетїв і приніс єму того хлїба. Як раз він був з мого жита.

— І певне не дуже смачний?

— Ни, для такої хлопскої губи, як мають солдати, то що має бути лїпшого? Але на полковника то він справді був трохи за лихий. Як він взяв лиш в зуби куспик, так зачав плювати і дуже великий крик зробив! Спровадили того солдата, що був за пекаря, принесли муку, принесли мого жита. Зробив ся великий ґвалт, а той полковник то так кричав, так кричав, що аж всїх солдатів фрибра трясла. Як він вже висапав ся, видихав від тої злости, сказав до солдатів, щоби єму привели доставця — в миг! Они полетїли, тимчасом Фішля не було, бо поїхав за збіжем, а я як раз приїхав в тій хвили до міста. Так Фішльова повідає — ну, на що вам Фішля, єсть Янкель, він також доставець. Я не хотїв іти, але як мене три драґони вхопили за ковнїр, то я летїв як птах.

— Сподіваю ся.

— Ни, а що вельможний пан гадають? Чи я мав бити ся з ними? Таж такий драґон то хлоп, ґрубіян, може чоловікови, Боже борони, вломити руку! Отже тимчасом они привели мене до полковника....

— Певне добре на вас накричав?

— Най Бог боронить! Він вже цїлком висапав ся, вже не мав нїякої злости. Пив собі гербату. Я поклонив ся єму кречно, делїкатно.... він кивнув головою і повідає: — А як ся маєте! З вас порядний купець, ви добре збіже доставили. — То я знов кланяв ся єму і кажу, що кождої хвилї можу на час доставити для такого порядного войска і для таких коний жита і вівса... Він то слухав, кивав головою і повідає: да, да, ви дуже добрий купець.... вам ще за то жито належить ся решта.... Я казав, що Богу дякувати, Фішель менї всьо заплатив і що не маю нїякої а нїякої претенсиї. Він дуже погано розсьміяв ся і як крикнув: Взяти єго на конюшню! — то я вже не мав часу крикнути, як мене ті ґрубіяни там занесли.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).